

پندار همگان مبنی بر این که ایمان و اعتقادات مذهبی قادرند در بهبود جسمی و روحی افراد ثمربخش باشند، پدیده جدیدی نیست. زیرا ما آشکارا شاهد بوده ایم که ایمان قلبی و خالصانه کسی که دچار یک بیماری کشنده و مهلک است، چگونه توانسته جان او را به شیوه ای اعجاز آمیز از مرگ حتمی برهاند. حتی بسیار مشاهده شده که ایمان و اراده راسخ و استوار یک بیمار توانسته، به رغم دیدگاه پزشکان، او را چند سالی فزون تر زنده نگهدارد. پهنه ای که دانش از پاسخش درمانده و ناتوان است.

دکتر «دیل ای. میتوس» دانشیار پزشکی مرکز پزشکی دانشگاه جورج تاون در واشنگتن دی سی می گوید: «به عقیده من، می توانیم ثابت کنیم که ایمان قوی به پروردگار، تأثیر مفیدی را داراست و اعتقاد مذهبی سالم و عبادت، قادرند حالات مردم را نیکوتر سازند.»

دلایل منطقی

رابطه ایمان و تندرستی تا چه حد منطقی و متقاعد کننده اند؟ پژوهشگران پس از بررسی و مطالعه فراوان به روابطی میان تعهدات مذهبی و زندگی در دراز مدت دست یافته اند. از قانع کننده ترین آن ها می شود موارد زیر را یادآوری کرد:

بر پایه پژوهش هایی که بر روی ۵۲۸۶ تن کالیفرنایی انجام شده میزان مرگ و میر در بین کسانی که عضو کلیسا بوده و پیوسته در مراسم مذهبی این عبادتگاه شرکت می کرده اند به مراتب کمتر از آن گروه مردمی است که هرگز به کلیسا گام ننهاده اند و نسبت به انجام فرایض دینی بی توجه بوده اند. گفتنی است که آمار یادشده، بدون در نظر داشتن عوامل خطر آفرینی همچون استعمال دخانیات، فربهی، عدم تحرک و... برآورده شده است.

در ۷ از ۸ مورد بیماری سرطان، ۴ از ۵ نمونه بیماری پرفشاری خون، ۴ از ۶ مورد بیماری های قلبی و ۴ از ۵ مورد سلامتی عمومی، آن هایی که به تعهدات مذهبی پای بند بوده اند، نشانه های امراضشان ناچیز تر یا پیامد مداوایشان ثمربخش تر بود. تجزیه و تحلیل این پژوهش گویای آن است که آدمیانی که بیش تر به مذهب می گروند، کمتر به افسرده دلی و پریشان روزگاری، خودکشی، اعتیاد، مشروبات الکلی و یا سایر مواد مخدر گرایش می یابند.

«جفری اس. لوین» استاد پیشین دانشکده پزشکی ویرجینیای شرقی در نور فلک، طی بررسی های خویشتن به پیوند موجود میان سلامتی و مذهب پی برده است. تحقیقات مزبور روی کودکان و بزرگسالان پیروستان های آمریکا، کاتولیک های اروپا، بوداییان ژاپن و یهودیان اسرائیلی، همین طور کسانی که در دهه ۱۹۳۰ و ۱۹۸۰ زیسته اند و افرادی که دچار امراض حاد هستند، صورت گرفته است.

چگونه دعا و نیایش شفا بخش اند؟

نیروی سحر آفرین ایمان تا چه اندازه در سلامتی روانی و جسمانی انسان مفید و اثربخش است؟ پژوهندگان در این باره چند نظریه ای را

مطرح ساخته اند که عبارتند از:

شرکت در مراسم مذهبی سبب ایجاد یک رابطه قلبی و صمیمانه با مردم می شود. بهره مندی اشخاص از پشتیبانی جامعه، خود می تواند راه حلی مؤثر و مستند در جهت دستیابی به تندرستی و طول عمر فزون تر به حساب آید.

ایمان به انسان امید می بخشد و سبب تسلط وی بر خویشتن می شود، به طوری که قادرست تنیدگی و فشارهای روحی را تا سر حد امکان مهار سازد. دکتر «هارولد جی. کدینگ» رئیس مرکز مطالعاتی مذهب، معنویت و تندرستی بخش پزشکی دانشکده داک، بر این عقیده است که: «پای بندی به یک نظام اعتقادی، افراد را توانا می کند تا امراض حاد و کشنده، درد و رنج یا اندوه از دست رفتن کسی را بهتر بربایند.

دکتر «هربرت بنسون» استاد دانشکده پزشکی هاروارد، می گوید: «دعا و نماز، دگرگونی چشم گیری در تن انسان پدید می آورد. وقتی مردم دست به دعا برمی دارند و عبادت می کنند، فشار خونشان به نحو محسوسی کاهش یافته، میزان سوخت و ساز (متابولیسم) بدن و تعداد ضربان قلب و تنفس آنان منظم می گردد و دچار حالتی می شوند که به «واکنش ناشی از آرامش» شهرت دارد: همچون از بر خواندن دعا های کلیسای کاتولیک، همان مراحل رسیدن به «واکنش ناشی از آرامش» را در خود دارد. آن هایی بیش ترین بهره را از دعا می برند که یک جمله یا کلام مذهبی را برای تکرار برگزیده اند

ارتباط سحرآمیز ایمان و درمان

نویسنده: ریدرز دایجست

ترجمه: ابوالفضل امیر دیوانی

کاری نساخت ناله کزو خوش کنم دلی
هان ای دعای نیمه شبی، دست، دست تست
(ولی دشت بیاضی)

کار افتادگی قلب بر اثر بسته شدن رگ‌های قلب در بین آن‌ها کمتر مشاهده شد و به پادزیست (آنتی بیوتیک) کمتری نیاز داشتند. آنچه که شگفت‌آورست این‌که به موجب مطالعات بحث برانگیز، دعا و نیایش را یارای آن هست که بر رشد یک باکتری در آزمایشگاه گرفته تا درمان جراحات انسان مجروح اثر گذارد. بنا به قول دکتر «لری دوسی» نویسنده اثر «دعا، داروی شفابخشی است»: «مطالعاتی از این دست که بر سر موجودات پست‌تر صورت می‌گیرد، باید با دقت فراوان علمی نیز انجام پذیرد، در غیر این صورت نمی‌شود این کشفیات را تنها به مدد داروها توجیه کرد.»

باور پزشکان

دکتر «دوسی» در این باره متقاعد شده که در خلوت تنهایی خود برای مریض‌هایش دعا می‌کند. با این حال، وی و سایر متخصصان در این قلمرو با احتیاط گام می‌نهند. او می‌گوید: «قطعاً نمی‌خواهیم دین و مذهب را به اسم علم و دانش به مردم عرضه کنیم. مردم باید خود دست به انتخاب زنند.» با این همه، بنیادهای بهداشت و سلامتی، اندک اندک به رابطه ایمان و تندرستی توجه می‌کنند. دانشکده پزشکی هاروارد و مرکز پزشکی «مایو» نشست‌های گفت‌ووشنود پیرامون معنویت و سلامتی برگزار کرده‌اند. اینک حدود نیمی از دانشکده‌های ایالات متحده واحدهایی را در مورد این موضوع به دانشجویان ارائه می‌دهند. در برآوردی از ۲۶۹ پزشک در جلسه انجمن پزشکان خانواده آمریکا در سال ۱۹۹۶، ۹۹ درصد پزشکان ابراز داشته‌اند که به نظر آنان اعتقادات مذهبی می‌تواند به درمان‌ها یاری رساند. موقعی که در این باره از تجربه‌های شخصی‌شان پرسیده شد، ۶۳٪ پاسخ دادند که به لطف پروردگار، حالشان رو به بهبود نهاده است. بدیهی است که بیماران آن‌ها هم در این مورد موافق‌اند. آراء جمع‌آوری شده از

Time / CNN, U.S.A. Weekenda
نمایانگر آنند که ۸۰٪ از آمریکاییان بر این باورند که ایمان یا دعا می‌تواند به بهبودی بیماران و جراحاتشان مؤثر افتد و افزون بر ۶۰٪ اعتقاد دارند پزشکان باید با بیماران خویش راجع به ایمان و خداپرستی سخن بگویند و با هر کسی که مایلند، به درگاه پروردگار، راز و نیاز کنند. آرزوی کشف رابطه بین مذهب و پزشکی واکنشی است به یک نظام حفظ‌کننده سلامتی که روز به روز گسترده‌تر و فراگیرتر می‌شود. دکتر «دوسی» می‌گوید: «در پزشکی، پاندول بیش از حد لازم به سمت جسم کشیده شده است، طوری که تقریباً از معنویت چشم پوشیده‌ایم، این مسأله نه تنها از دیدگاه بیماران بلکه از منظر بسیاری از پزشکان درست نبوده است و در حال حاضر پاندول دارد به سوی معنویت کشیده می‌شود.»

با این همه، مطالب مزبور برای افراد عادی چه مفهومی را در بر دارد؟ زمانی که با بیماری یا جراحی روبه‌رو شدید، عقیده‌تان را آزادانه بر زبان آورید. این انتظار بی‌جایی نیست که به نیازهای شما گوش بسپارد، به دیدار کشیش بیمارستان بشتابد یا پیش از بردنتان به اتاق عمل، اجازه دعا بدهد، منطقی است. بنا به گفته «کوئینگ»: «ایمان به مردم نیرو می‌بخشد تا بر زندگی‌شان مسلط باشند و این جریان در مقابل وابستگی کامل به علم پزشکی است که هر روز خونسردتر و ماشینی‌تر می‌شود.»

و بیش از دیگران به خدا ایمان آورده‌اند.»

ایا دعای سایرین هم شفا دهنده بیماران است؟

پژوهشگران در مورد این مسأله که آیا دعا و نیایش دیگران، قدرت شفابخشی دارد یا نه، دست به بررسی‌های دامنه‌داری زده‌اند. «بنسون» و همکارانش مشغول تحقیق روی پاره‌ای بیماران قلبی‌اند که تحت عمل جراحی قرار گرفته‌اند، در ضمن دکتر «متیوس» درباره بیماران مبتلا به روماتیسم مفصلی (آرتریت روماتوئید) سرگرم مطالعه است. در واقع هدف ایشان این است که یافته‌های مورد بحث یک متخصص قلب موسوم به «راندولف بیرد» را که در سال ۱۹۸۸ نقل محافل پزشکی شده بود، مورد آزمایش و بررسی قرار دهند.

دکتر «بیرد» در بیمارستان عمومی سان فرانسیسکو، ۳۹۳ بیمار قلبی را به دو دسته جداگانه تقسیم کرد. آن‌گاه از دینداران، مؤمنان و مذهبیون شهر درخواست کرد تا برای بهبود بیماران گروه نخست دعا کرده و مراسم مذهبی اجرا کنند و حال آن‌که در حق دومین دسته دعایی صورت نگرفت، گفتنی است که خود بیماران نمی‌دانستند که به کدام گروه تعلق دارند.

نتیجه این شد گروهی که برایشان دعا شده بود، عوارض کمتری از خویش نمایانند، ضمناً موارد مربوط به سینه پهلوی، ایست قلبی، از

